

Słynne monologi Romea. *Romeo i Julia* Williama Szekspira

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Ilustracja interaktywna](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Jadwiga Sokołowska, *Spory o barok*, Warszawa 1971, s. 180–189.
- Źródło: Jarosław Komorowski, *Romeo i Julia Williama Shakespeare'a*, Warszawa 1990, s. 44–45.
- Źródło: Adam Kulawik, *Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego*, Kraków 1994, s. 369.
- Źródło: Dorota Kulczycka, "Soliloquia" z dramaturgii Szekspira – w świetle teorii, „Świat Tekstów. Rocznik Słupski” 2014, nr 12, s. 76.
- Źródło: *Natura Szekspira. Rozmowa z Piotrem Kamińskim*, dostępny w internecie: <https://www.dwutygodnik.com/arttykul/3935-natura-szekspira.html> [dostęp 29.03.2022 r.].
- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia (akt I, scena 5)*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001.
- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia (akt II, scena 2)*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001, s. 56–59.
- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia (akt V, scena III)*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001, s. 166–167.
- Źródło: *Nowy słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, red. Edward Polański, Warszawa 1999, s. 76–77.

- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia (akt I, scena 4)*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001, s. 42.
- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia akt I, scena 5*, tłum. Józef Paszkowski, Kraków 2003.
- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia (akt I, scena 5)*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001.
- Źródło: *Nowy słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji*, red. Edward Polański, Warszawa 1999, s. 124–125.
- Źródło: Margot Berthold, *Historia teatru*, tłum. Danuta Żmij-Zielińska, Warszawa 1980, s. 310–321.
- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia (akt V, scena 3)*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001, s. 166–167.
- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia (akt V, scena 1)*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001, s. 158–159.
- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia (akt II, scena 2)*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001, s. 56–59.
- Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia (akt I, scena 5)*, tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001, s. 45.

Słynne monologi Romea. *Romeo i Julia* Williama Szekspira

Witraz przedstawiający Romea i Julię, Eugen Börner, 1912 r., Muzeum Ritterhaus w Offenburgu
Źródło: dostępny w internecie: Wikimedia Commons, licencja: CC BY-SA 4.0.

Istnieje pewien towarzyski **paradygmat** związany z prezentacją osób w towarzystwie. Kiedy dziewczyna przedstawia się jako Julia, wielu bezwiednie pyta: „A gdzie twój Romeo?”. Czy obydwa imiona zawsze już będą się kojarzyć z tragiczną historią miłosną?

Wiele młodych kobiet marzy o romantycznej miłości i kochanku wiernym aż po grób, a mnóstwo książek, filmów, oper i musicali w mniej lub bardziej realistyczny sposób odpowiada na to archetypiczne pragnienie. Mężczyźni często mają kompleks Romea. Nie potrafią przecież tak pięknie wypowiadać kwestii miłosnych, jak to czynił **amant** z Werony. Umiejętność mówienia o uczuciach i wyznawania **afektów** wydaje się dziś sztuką, która trafiła do **lamusa**. Ale czy nie jest nam wciąż potrzebna? Warto wiedzieć, co i w jaki sposób mówi Romeo, że w kilka godzin zyskuje miłość i aprobatę upragnionej dziewczyny, gotowej poświęcić dla niego swoją reputację, rodzinę, a nawet życie.

Twoje cele

- Przeanalizujesz słynne monologi Romea.
- Wyjaśnisz rolę monologów w dramacie Szekspira.
- Omówisz cechy monologu w dramatach.

Przeczytaj

Bohater szekspirowski

Twórczość Wiliama Szekspira uważana jest powszechnie za jedno z najdonioślejszych osiągnięć w historii dramaturgii. Na wielu płaszczyznach artystycznych dzieła autora *Hamleta* okazały się przełomowe i nowatorskie. Taki stan rzeczy przejawia się m.in. w doniosłych kreacjach bohaterów jego dramatów, którzy

((Jadwiga Sokołowska

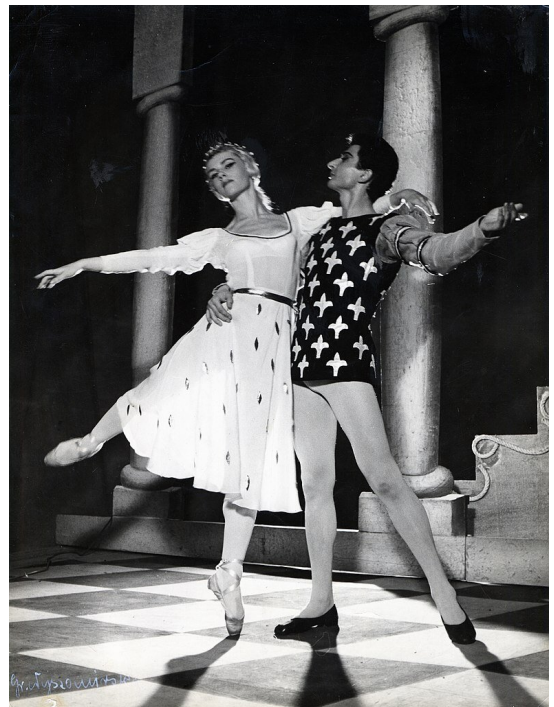
Spory o barok

kończą ten okres w dziejach literatury europejskiej, w którym – dzięki wieloletniemu oddziaływaniu estetyki klasycyzmu – postaci literackie były jednoznacznie dobre, szlachetne, odważne albo też złe, przewrotne, mściwe, okrutne, słowem – monolityczne. Szekspir dostrzegł w człowieku przede wszystkim tragiczne przemieszenie pierwiastków dobra i zła. (...)

Postać bohatera opalizuje przed oczami widza, jest nieustannie inna, trudna do zdefiniowania. (...)

Bohater szekspirowski staje się czynnikiem dynamizmu akcji, tę akcję potęguję przez własną wewnętrzną dynamikę przemian. Istotą bohatera jest życie, działanie, uczestniczenie w różnorodnych zdarzeniach i sytuacjach, a nie deklamacja.

Źródło: Jadwiga Sokołowska, *Spory o barok*, Warszawa 1971, s. 180–189.

Anna Deręgowska jako Julia i Kazimierz Milczyński jako Romeo w balecie *Romeo i Julia*, 1963

Źródło: licencja: CC BY-SA 4.0.

Romeo

Według większości literaturoznawców to właśnie *Romeo i Julia* (1595) jest pierwszym dramatem Szekspira, w którym nowatorski model bohatera „żyjącego” i niejednoznacznego moralnie realizuje się w pełni. Romeo jest więc postacią, która stwarza się poprzez własne czyny, uczucia oraz wybory, co wydatnie wpływa na przemiany, jakie w nim zachodzą w trakcie toczącej się akcji.

((Jarosław Komorowski

Romeo i Julia Williama Shakespeare'a

Bajor Gizi w roli Julii i Beregi Oszkár jako Romeo w sztuce *Romeo i Julia* w Teatrze Narodowym w Budapeszcie, 1918

Źródło: domena publiczna.

Prawdziwa miłość przeobraża Romea wewnątrz, choć jego słowa w znacznym stopniu nadal pozostają pod wpływem nieprzydatnej już konwencji. Równocześnie w charakterze bohatera ujawnia się pewna popędliwość, nieopanowanie, uleganie, wbrew wymogom rozsądku, zarówno gniewowi (walka z Tybaltem), jak i egzaltowanej rozpacz (..). Spokojny i zaradny w chwilach powodzenia i szczęścia (plan małżeństwa), w sytuacjach emocjonalnie skrajnych okazuje się bezsilny, niezdolny do rozwagi, a tym samym podporządkowany cudzym działaniom i planom. Dopiero wstrząs wywołany wiadomością o śmierci ukochanej czyni zeń w pełni dojrzałego

mężczyznę, a wymowność i dowcip ostatecznie ustępują energii i determinacji w spełnieniu ostatniego zamiaru.

Źródło: Jarosław Komorowski, *Romeo i Julia Williama Shakespeare'a*, Warszawa 1990, s. 44–45.

Czym jest szekspirowski monolog?

Fundamentalną rolę w szekspirowskiej dramaturgii odgrywają **monologi**. Dzięki nim bohaterowie mogą precyzyjnie scharakteryzować swoje myśli i odczucia względem innych postaci oraz świata przedstawionego. Autor *Makbeta* stosuje je w swoich dziełach bardzo często, gdyż wydatnie ułatwiają prezentację wewnętrznych przemian bohaterów, które są głównym czynnikiem dynamizacji akcji.

Alexander Kirchner jako Romeo w *Romeo i Julii* w Operze Królewskiej w Sztokholmie, 1910

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

“ Natura Szekspira.

Rozmowa z Piotrem Kamińskim

(...) każdy monolog Szekspira ma swój wewnętrzny rytm, formalny i znaczeniowy. Słowa nie mogą zwalniać akcji, sensy i emocje muszą docierać do widza w tempie przewidzianym przez autora, który – jak wszyscy wielcy twórcy – był nieomylnym praktykiem i wiedział doskonale, co się sprawdza na scenie.

Źródło: *Natura Szekspira. Rozmowa z Piotrem Kamińskim*, dostępny w internecie:

<https://www.dwutygodnik.com/artukul/3935-natura-szekspira.html> [dostęp 29.03.2022 r.].

Monolog jest wypowiedzią, którą różne postacie dramatu stosują pod nieobecność osób trzecich. Teoretycznie więc wypowiedź ta nie posiada konkretnego adresata, jednak jest ściśle powiązana z kontekstem wydarzeń dramatycznych, będąc w swojej istocie również takim wydarzeniem. Bardzo często bohaterowie podczas wygłaszania monologu analizują różnego rodzaju racje moralne oraz możliwości swoich dalszych, potencjalnych działań. Żeby to zrobić stawiają konkretne pytania i dokonują próby udzielania na nie odpowiedzi. Monolog bywa więc swoistym dialogiem z samym sobą, dlatego

((Adam Kulawik

Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego

o monologu można powiedzieć, że pełni identyczne funkcje w utworze dramatycznym jak dialog, a więc informacyjną, charakteryzującą i dramatyczną, z tym jednak zastrzeżeniem, że ich wzajemne relacje przedstawiają się inaczej: udział funkcji dramatycznej jest mniejszy, jest ona zdominowana przez pozostałe dwie funkcje: informacyjną i charakteryzującą.

Źródło: Adam Kulawik, *Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego*, Kraków 1994, s. 369.

W dramacie literackim wyróżnia się trzy zasadnicze [typy monologu](#):

1. **Monolog właściwy**, czyli wypowiedź nieskierowana w stronę innych postaci dramatu;
2. **Monolog jako wypowiedź chóru**, czyli wypowiedź wielu osób nieskierowana w stronę innych postaci dramatu. Warto pamiętać, że chór nie zawsze posługuje się monologiem, zamiast tego często dialoguje z innymi postaciami dramatu;
3. **Tyrada**, czyli rodzaj monologu wpleciony w dialog. Taki rodzaj przemówienia, które przerywa trwający dialog, jest jednak wciąż zwrotem do danego adresata.

Co ciekawe wielu badaczy za specyficzną odmianę monologu uważa tzw. [solilokwium](#).

((Dorota Kulczycka

"Soliloquia" z dramaturgii Szekspira – w świetle teorii

solilokwium w odróżnieniu od monologu pozostaje jedynie kategorią mentalną, czymś, **co zostało tylko pomyślane**, niesłyszane przez innych. Rozróżnianie monologu i solilokwium w niejednym przypadku mogłoby być jednak kontrowersyjne. Zgodzić by się jedynie należało, że rzeczywiście solilokwium wyróżnia to, że nie ma ono fizycznie obecnych słuchaczy (oprócz samego nadawcy równego odbiorcy; „duchowo” przywoływanym odbiorcą jest natomiast bardzo często Bóg).

Źródło: Dorota Kulczycka, "Soliloquia" z dramaturgii Szekspira – w świetle teorii, „Świat Tekstów. Rocznik Słupski” 2014, nr 12, s. 76.

Słownik

monolog

(gr. *mónos* – sam, samotny, pojedynczy; *lógos* – słowo, wypowiedź) – kompozycja mówiona lub pisana, prezentująca dyskurs tylko jednej osoby. Umownie monolog jest mową reprezentującą to, co ktoś chciałby powiedzieć na głos w obecności słuchaczy, chociaż oni sami nie rozmawiają; pewna mowa lub narracja prezentowana w całości przez jedną osobę. Czasami luźno wykorzystywana do oznaczania jedynie jakiejś dłuższej wypowiedzi

solilokwium

(łac. *soliloquium*) – wypowiedź monologowa mająca charakter rozmowy z samym sobą; roztrząsania, których podmiot sam czyni się głównym obiektem obserwacji, usiłując poprzez „wewnętrzną dyskusję” dojść do określenia swojej postawy duchowej; za wzór tej formy uznawane są *Soliloquia* św. Augustyna

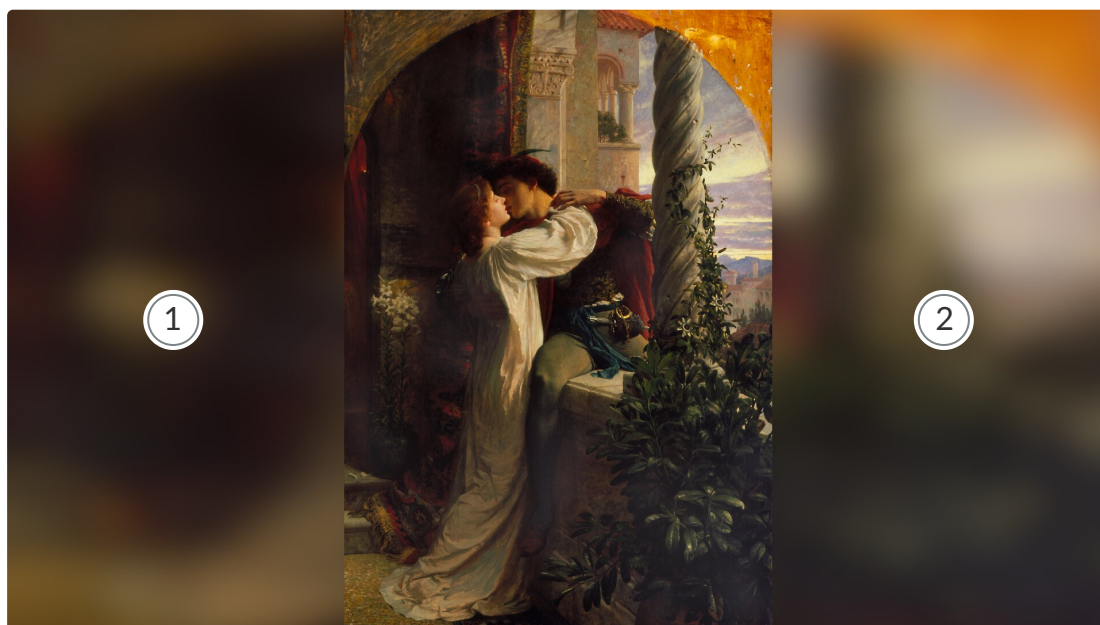
monodram

krótki utwór dramatyczny (jednoaktowy), którego tekst jest zawsze wypowiedzią jednej tylko postaci. Wypowiedź taka skierowana jest do określonego adresata (np. jakiegoś audytorium, czytelnika, czy do osoby historycznej bądź fantastycznej, wykreowanej przez autora monodramu)

Ilustracja interaktywna

Polecenie 1

Zapoznaj się z ilustracją interaktywną i określ tematy, jakim poświęcone są monologi Romea oraz wskaż ich wspólne cechy.

Frank Bernard Dicksee, *Romeo i Julia*, 1844

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Polecenie 2

Na podstawie multimedium scharakteryzuj sposób, w jaki Romeo zwraca się do Julii.

Słowniczek

antycypacja

(łac. *anticipare* - poprzedzać) - zakładanie czegoś jeszcze nieistniejącego, zwykle na podstawie analogii do tego, co się już wydarzyło, lub na podstawie analizy sytuacji i jej możliwych skutków; przewidywanie, wyprzedzanie lub oznaka, zapowiedź przyszłych wydarzeń

emanacja

(łac. *emanatio* - wpływ) - uzewnętrznianie się czegoś, oddziaływanie na otoczenie; promieniowanie

Fortuna

(łac. *fortuna* - przypadek, zdarzenia, los) - rzymska bogini płodności i urodzaju, później przeznaczenia, szczęścia i nieszczęścia, ślepego przypadku, utożsamiana z grecką Tyche; przedstawiana z zawiązanymi oczami, rogiem obfitości i sterem; jej emblematy to: koło, uskrzydłona kula, rufa okrętu, kłosa, czara ofiarna; los, zwłaszcza dobry; szczęście, powodzenie, traf, dola, bogactwo, majątek, mienie itp.; fraz.: ślepa fortuna lub fortuna sprzyja komuś

projekcja

(łac. *proicere* - wyrzucać przed siebie) - jeden z mechanizmów obronnych osobowości, polegający na przenoszeniu własnych pragnień, uczuć, postaw, motywów działania jednostki na obiekty świata zewnętrznego

turpizm

(łac. *turpis* - brzydki) - kult brzydoty wyrażający się we wprowadzaniu do poezji motywów kalectwa, choroby, śmierci, w obdarzaniu szczególnym zainteresowaniem przedmiotów i zjawisk odrażających

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Wskaż funkcje monologów w dziełach Szekspira.

Ukazują przemianę postaci.

Mają wyłącznie funkcję ekspresyjną.

Umożliwiają sformułowanie swoich myśli i odczuć przez bohaterów.

Są przygotowaniem do dialogu z innymi postaciami.

Pozwalają na przemyślenie różnych kwestii.

Tekst do ćwiczeń 2-4

William Shakespeare

Romeo i Julia (akt I, scena 5)

ROMEO

Światłość jej rysów gasi w moim oku

Płomień pochodni! Lśni na skroni mroku

Jak brylant w uchu etiopskiej królowej:

Skarb zbyt bogaty na ten świat jałowy!

Jak śnieżny gołąb wśród kawek, tak ona

Odbija blaskiem od rówieśnic grona.

Gdy przerwie taniec, przybliżę się do niej

I dłoń ozłocę dotknięciem jej dłoni.

Kochałem dotąd? Nie, serce się myli:

Miłość poznało dopiero w tej chwili

Ćwiczenie 2

Wskaż, jakim typem monologu jest powyższy fragment.

Tyrada

Solilokwium

Monolog właściwy

Ćwiczenie 3

Uzupełnij tabelę o środki stylistyczne, cytaty je ilustrujące oraz funkcję, jaką pełnią w powyższym monologu Romea.

Środek stylistyczny	Cytat	Funkcja
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>
<input type="text"/>	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Ćwiczenie 4

Wyjaśnij, w jaki sposób opisana zostaje Julia w powyższym fragmencie – co widoczne jest choćby w słowach: „Lśni na skroni mroku/ Jak brylant w uchu etiopskiej królowej”. Następnie wskaż funkcje zastosowanego zabiegu.

Tekst do ćwiczeń

William Shakespeare

“ *Romeo i Julia (akt II, scena 2)* ”

ROMEO *wychodząc z ukrycia*

Kpi z cudzej blizny, kto sam nie był ranny.

W oknie na piętrze ukazuje się Julia.

Cicho! Cóż to za światło błysło w oknie?

To brzask na Wschodzie, a słońcem jest Julia!

Wzედź, słońce, przyćmij chorobliwie bład

Księżyc! Patronka księżycy i dziewic,

Bogini Diana, szarzej z zawiści

Na widok twojej urody. Wypowiedz

Jej posłuszeństwo, jeśli tak zazdrosna!

Nie bądź potulną służebną, zrzuć suknie

Jej anemicznej, ziemistej poświaty!

To moja pani! moja ukochana!

O, gdyby mogła wiedzieć, że nią jest!

Mówi coś; nic nie słychać. Lecz co z tego?

Jej oczy mówią - oczom więc odpowiem.

Zbyt śmiały jestem; mówią, lecz nie do mnie.

Dwie najjaśniejsze gwiazdy w całym niebie,

Mając gdzie indziej jakieś pilne sprawy,

Znalazły sobie w jej oczach zastępców,

Póki nie wrócą na swoje orbity.

A gdyby zamieniły się miejscami,

Gdyby to gwiazdy świeciły w jej twarzy?

Jasność tej twarzy przyćmiłaby gwiazdy,

Jak światło dzienne gasi światło lamp;

Za to jej oczy w niebie takie blaski

Słałyby poprzez powietrzne regiony,

Że ptak, światłością niezwykłą zmylony,

Śpiewałby w nocy. Oparła policzek

Na dłoni! O, być jedną z rękawiczek

Julii i dotknąć przez chwilę jej twarzy!

JULIA

Ach!

ROMEO

Słyszę: mówi coś. O, przemów znowu,

Jasny aniele! bo świecisz nade mną

Jak ci skrzydlaci wysłannicy niebios,

Gdy na pokładzie ociężałych chmur

Żeglują ponad głębiną powietrza

I olśniewają zadziwione oczy

Zadzierających głowy śmiertelników.

[...]

JULIA

Powiedz mi, skąd się tu wziąłeś i po co

Jak się zdołałeś wspiąć na mur ogrodu?

Czy nie rozumiesz, że jesteś zgubiony,

Jeśli ktoś z moich krewnych tu cię znajdzie?

ROMEO

Nad mur wleciałem na skrzydłach miłości;

Dla niej kamienne przegrody są niczym:

Jeśli je umie przekroczyć - przekracza.

Żaden z twych krewnych też mnie nie powstrzyma.

Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia* (akt II, scena 2), tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001, s. 56-59.

Ćwiczenie 5

Na podstawie powyższego fragmentu scharakteryzuj relację pomiędzy Romeo i Julią.

Wyjaśnij, czym jest i czemu służy porównanie Julii do anioła.

Tekst do ćwiczeń 7-8

((William Shakespeare

Romeo i Julia (akt V, scena III)

ROMEO

Zrobię to. Niech się przyjrzę twojej twarzy...

To hrabia Parys! Był krewnym Merkucja.

Cóż to mi sługa mówił w drodze? Rozpacz

Tak mną targała, że ledwie słuchałem.

Mówił, że Parys miał poślubić Julię?

Czy tak powiedział? czy mi się to śniło?

A może obłąd sprawił, że pojąłem

Wzmiankę o Julii w takim właśnie sensie?

Niech ci uścisknę dłoń - jesteśmy razem

Na jednej karcie księgi złego losu!

Złożę twe ciało we wspaniałym grobie;

W grobie? nie, raczej w słonecznym pokoju,

Bo Julia tutaj leży i jej piękność

Zmienia tę kryptę w przybytek światłości.

Spocznij tu, zmarły - zmarły cię pochował.

Składa ciało Parysa w grobowcu.

Przed egzekucją skazańcom podobno

Zdarza się chwila euforii; dozorczy

Zwą taki moment ostatnim przebłyskiem.

Czyż mogę nazwać przebłyskiem ten mrok?

Julio najdroższa! Ukochana żono!
Chociaż śmierć spiła ci z ust miód oddechu,
Nie zawładnęła jeszcze twą urodą.
Nie, nie poddałaś się. Rumieniec życia
Przetrwał jak sztandar na tej ślicznej twarzy:
Nie widać białej chorągwi martwoty.
A ty, Tybalcie, pod krwawym całunem:
Czyż mogę oddać ci większą przysługę
Niż zmusić rękę, która cię zabiła,
Do uśmiercenia twojego zabójcy?
Przebacz mi, bracie! Julio, czemu jesteś
Wciąż jeszcze taka piękna? Czy to znaczy,
Że bezcielesna Śmierć jest także zdolna
Do żądzy, że ten wygłodzony potwór
Trzyma cię w mroku, aby siłą osiąść
Chociażby po to, by temu zapobiec,
Spocznę przy tobie na posłaniu nocy
I już się stąd nie ruszę. Tak, zostanę
Tu, gdzie robactwo mamy na posługi
Tu, w tej sypialni znajdę odpoczynek,
Ze znużonego światem ciała zrzucę
Przygniatające brzemię wrogich gwiazd.
Po raz ostatni spójrzcie na nią, oczy;
Ramiona, weźcie ją w ostatni uścisk;
Usta, w ostatnim tchnieniu pocałunek
Złóżcie jak pieczęć na bezterminowej
Umowie z chciwą i bezwzględną Śmiercią!
Prowadź, trucizno, gorzki przewodniku,
Zgubny pilocie - roztrzaskaj o skały
Sztormami nieszczęść skołatany okręt!
Piję za miłość!
Wypija truciznę
Aptekarz nie skłamał:

Jad działa. Jeszcze jeden pocałunek

Umieram

Pada. Wchodzi Ojciec Laurenty z latarnią, łomem i łopatą.

Źródło: William Shakespeare, *Romeo i Julia* (akt V, scena III), tłum. Stanisław Barańczak, Kraków 2001, s. 166–167.

Ćwiczenie 7

Wskaż funkcje powyższego monologu, a następnie określ celowość zastosowania takiej formy wypowiedzi bohatera.

Ćwiczenie 8

Określ funkcje wypowiedzi, które w powyższym monologu Romeo kieruje do innych postaci.

Dla nauczyciela

Autor: Anna Grabarczyk

Przedmiot: Język polski

Temat: Słynne monologu Romea. *Romeo i Julia* Williama Szekspira

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

1) rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.;

4) rozpoznaje w tekście literackim środki wyrazu artystycznego poznane w szkole podstawowej oraz środki znaczeniowe: oksymoron, peryfrazę, eufonię, hiperbolę; leksykalne, w tym frazeologizmy; składniowe: antytezę, paralelizm, wyliczenie, epiforę, elipsę; wersyfikacyjne, w tym przerzutnię; określa ich funkcje;

8) wykazuje się znajomością i zrozumieniem treści utworów wskazanych w podstawie programowej jako lektury obowiązkowe;

9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;

14) przedstawia propozycję interpretacji utworu, wskazuje w tekście miejsca, które mogą stanowić argumenty na poparcie jego propozycji interpretacyjnej;

II. Kształcenie językowe.

1. Gramatyka języka polskiego. Uczeń:

1) wykorzystuje wiedzę z dziedziny fleksji, słowotwórstwa, frazeologii i składni w analizie i interpretacji tekstów oraz tworzeniu własnych wypowiedzi;

4. Ortografia i interpunkcja. Uczeń:

1) stosuje zasady ortografii i interpunkcji, w tym szczególnie: pisowni wielką i małą literą, pisowni łącznej i rozłącznej partykuły nie oraz partykuły -bym, -byś, -by z różnymi częściami mowy; pisowni zakończeń -ji, -ii, -i ; zapisu przedrostków roz-, bez-, wes-, wz-, ws-; pisowni przyimków złożonych; pisowni nosówek (a, ę) oraz połączeń om, on, em, en ; pisowni skrótów i skrótowców;

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;

4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;

10) w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;

IV. Samokształcenie.

9. wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;

Lektura obowiązkowa

15) William Szekspir, Makbet, Romeo i Julia;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Cele operacyjne. Uczeń:

- przeanalizuje słynne monologi Romea;
- wyjaśni rolę monologów w dramacie Szekspira;
- omówi cechy monologu w dramatach.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- prezentacja multimedialna.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Uczniowie w odpowiednim czasie przed zajęciami zapoznają się z dramatem Williama Szekspira *Romeo i Julia* lub przypominają sobie jego treść, jeśli lektura była już omawiana na wcześniejszych lekcjach.
2. Nauczyciel prosi zainteresowane tematem osoby o przygotowanie filmu z różnymi wykonaniami fragmentów monologów Romea i Julii. Istotny będzie również ich montaż i ewentualny komentarz twórcy prezentacji. Nauczyciel zapowiada, że praca uczniów zostanie oceniona.

Wszystkim uczniom poleca zapoznanie się z blokiem tekstowym lekcji: Słynne monologi Romea. *Romeo i Julia* Williama Szekspira.

Faza wprowadzająca:

1. Lekcja rozpoczyna się od obejrzenia i wysłuchania teatralnych (filmowych, radiowych) fragmentów monologów przygotowanych przez uczniów. Nauczyciel prosi następnie uczestników zajęć o krótką refleksję i odpowiedź na dwa wstępne pytania: Kim jest Romeo? Kim jest dla niego Julia? Uczniowie dzielą się swoimi przemyśleniami, a jedna osoba notuje najcelniejsze odpowiedzi na tablicy. Nauczyciel wyświetla na tablicy temat lekcji oraz cele zajęć, omawiając lub ustalając razem z uczniami kryteria sukcesu.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel prezentuje na dużym ekranie ilustrację interaktywną i prosi uczniów, by w parach określili tematy, jakim poświęcone są monologi Romea, oraz wskazali ich wspólne cechy.
2. Nauczyciel dzieli uczniów na kilkusobowe zespoły. Każdej grupie przydziela do rozwiązania zadania z sekcji „Sprawdź się”. Po upływie wyznaczonego czasu następuje prezentacja prac drużyn.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel ponownie odczytuje temat lekcji i inicjuje krótką rozmowę na temat kryteriów sukcesu. Czego się uczniowie nauczyli? Na koniec prosi chętnego ucznia o podsumowanie i – jeśli to potrzebne – uzupełnia informacje.

Praca domowa:

1. Na podstawie multimediu scharakteryzuj sposób, w jaki Romeo zwraca się do Julii.

Materiały pomocnicze:

- *Natura Szekspira. Rozmowa z Piotrem Kamińskim*, dostępny w internecie:
<https://www.dwutygodnik.com/arttykul/3935-natura-szekspira.html>
- Adam Kulawik, *Poetyka. Wstęp do teorii dzieła literackiego*, Kraków 1994.

Wskazówki metodyczne

- Nauczyciel może wykorzystać medium w sekcji „Ilustracja interaktywna” do podsumowania lekcji.